

Torbjörn Brunberg
2017-02-13

Anvisningar till enkäten

Skogsbrukets kostnader och intäkter år 2016

Allmänt

Skogsbrukets önskemål om samordning mellan Skogforsks och Skogsstyrelsens kostnadsenkäter har tillgodosetts även i år. Enkäten har efterhand fått en allmänt accepterad utformning, som det finns ett ömsesidigt intresse att behålla. De större skogsbolagen får separata blankettset för olika landsdelar. Förvaltningar (el. motsv.) får hänföras i sin helhet till den landsdel som har störst del av verksamheten.

Ytterligare två grundregler med syftet att göra enkäten praktiskt genomförbar är:

1. Företagets egen kostnadsbokföring får gälla som källa
2. Gör på samma sätt som förra året.

Nya uppgiftslämnare rekommenderas att gå igenom enkäten på egen hand först och sedan vid behov kontakta den enkätansvarige med de frågor som vållar huvudbry.

Speciellt för skogsbruk som säljer avverkningsrätter

Enkätens mall är ett skogsbruk som producerar och säljer rundvirke. Några mottagare av enkäten, främst bland stiftet, förvaltar ett skogsinnehav och får intäkterna till väsentlig del genom försäljning av avverkningsrätter. I sådana fall kan företagets ekonomi inte fördelas meningsfullt på en under året avverkad och såld virkesvolym.

Varje uppgiftslämnare måste enskilt ta ställning till vilka av enkätens delar som kan fyllas i beroende på andelen sålda avverkningsrätter, hur bokföringen är upplagd m. m.

I de fall avverkningsrätter och faktisk avverkning förekommer integrerat uppstår ett behov att fördela kostnader mellan driftsformerna främst i enkätens del 1. Avstå alltså hellre helt från den delen än att lämna uppgifter Ni inte själv kan ta ansvar för. Om rundvirkesproduktion överhuvudtaget förekommer brukar del 2 och del 3 inte ge speciella problem. Vid ett stort inslag av sålda avverkningsrätter måste uppgiftslämnandet troligen begränsas till del 4 och del 5.

Del 1: Skogsbruk

Kostnaden fram till bilväg är starkt beroende av skogsägandet. Av de därmed sammanhängande handelsformerna särskiljs fyra i separata kolumner. Gemensamma kostnader måste ofta fördelas schablonmässigt, som grundregel i proportion till virkesvolymen.

Anskaffningskostnad ingår inte för *egen skog*. (En allmänt accepterad värderingsmetod saknas för köp långt tillbaka i tiden). För *rotköp och avverkningsskog* avses anskaffningskostnad för de volymer som har avverkats under år 2016 oavsett inköpsåret. Eventuella särkostnader i nära anslutning till inköpen kan ingå t.ex. särskilda inköparens provisioner. *Leveransvirke* avser virke som har köpts in i redan avverkad form för att säljas vidare till egen industri eller på den öppna virkesmarknaden.

Drivning omfattar direkta och indirekta drivningskostnader i egen regi, samt ersättning till entreprenörer. I denna enkät del särskiljs inte förnygringsavverkning och gallring. Kostnader för s.k. drivningsbilvägar får gärna ses som en vägkostnad.

Skogsvård avser åtgärder utförda på egen skog.

Väggkostnad avser byggnation och underhåll på egen skog och andel i samfälliga vägar.

Övriga kostnader samlar upp de poster som inte har eget kostnadsställe i mallen.

Administration har ofta en vid definition även om det till övervägande del handlar om personalens löner. Notera innehållet vid Ert företag i avslutande formuläret *Preciseringar*.

Del 2: Virkesförsäljning och vidaretransport

Rekommendationen är att enbart ha med sortimenten sågtimmer och massaved. Ange i *Preciseringar* huruvida prisnivån för timmer har påverkats av andra sågbara sortiment som kubb, sparrar o.dyl.

I de fall försäljningen har gjorts fritt bilväg och virkets fortsatta väg är okänd begränsas naturligtvis uppgifterna till de två första raderna. Men trädslagen *måste* särskiljas! (Om bara total volym och totalt pris finns tillgängligt är det ändå möjligt att dela upp matematiskt med kännedom om en *prisskillnad* mellan trädslagen och deras delvolym(er)).

Pris fritt bilväg avser det faktiskt överenskomna pris som samtidigt har utgjort både säljarens intäkt och köparens inköpskostnad för virket. Eventuella mellanled av typen särskilda virkesavdelningar och skogsägarföreningar, anses tillhöra säljaren. Virkeshandelns flora av premier och provisioner ska alltså påverka det angivna priset.

I vidaretransport ingår, förutom speditors- och transportkostnaden, även den lossning som görs med bilens egen utrustning.

Virkesmätning, inklusive virkesredovisning, får ofta behandlas schablonmässigt men har urskilts då det definierar att enkäten följer råvaran t.o.m. inmätning.

Summa kostnad fritt industri är i regel bara just en summering av de tre föregående posterna. Om priserna har gjorts upp fritt industri kan det vara lättare att börja där och subtrahera kostnadsposterna bakåt i transportkedjan. Ange detta i så fall i *Preciseringar*.

Del 3: Drivning

Enkätdelen omfattar bara produktion av rundvirkessortimenten timmer och massaved.

I vissa sammanhang behövs drivningskostnaderna uppdelade på egen och annans skogsmark. Kryssa för i de särskilda rutorna efter tabellen om uppgifterna är blandade och en uppdelning inte är möjlig.

Direkt drivningskostnad är arbetslöner inklusive sociala avgifter, drift och underhåll av egna maskiner, samt ersättningar till entreprenörer. *Fördelad drivningsomkostnad* är som regel poster gemensamma för flera avverkningstrakter t.ex. flyttning. Det egna företagets definition får gälla men det är viktigt att posterna *tillsammans* täcker hela drivningen. En väsentlig rekommendation är att kostnader för drivningspersonalen under markpass ingår!

Vår rekommendation är att avverkning av fröträd, i ledningsgator och liknande läggs samman med föryngringsavverkning medan avverkning av gles stormfällning med ett kvarvarande bestånd hänförs till gallring. Kolumnerna kan redovisas exklusive dylik övrig avverkning men ange hur Ni har gjort i Preciseringar.

Del 4: Skogsvård på egen mark

I denna del anges numera totalbeloppen för de viktigaste åtgärderna. Enhetskostnad (kr/ha) har frångåtts eftersom acceptabelt säkra arealuppgifter saknas för flera åtgärder.

Hyggesrensning avser areal som har åtgärdats i samband med föryngringsavverkning.

Markberedning avser separat åtgärdad areal före plantering eller (själv)sådd. Markberedning i direkt samband med plantering medräknas i den åtgärden.

Hyggesbränning avser både naturanpassad och markberedande bränning.

Sådd, plantering och hjälpplantering avser både första åtgärden och upprepning på sammanhängande arealer efter skada. Fläckvis hjälpplantering i mindre omfattning kan inkluderas i omgivande plantering.

Observera att både kostnaden för plantorna eller fröna och själva planteringen eller sådden ska ingå!

Röjning omfattar areal och åtgärdskostnad för all utförd plant-, ungsogs- och lövröjning.

Gödsling avser åtgärder utförda på skogsmark och torvmark i syfte att öka skogsproduktionen eller förbättra marktillståndet. Redovisa den sammanlagda kostnaden för gödningsmedel och utförande.

Övriga skogsvårdsåtgärder avser alla andra skogsvårdsåtgärder än de ovan nämnda. Om en relativt omfattande åtgärd ingår i restposten kan den specificeras på raden ovanför. En strävan är att samtliga kostnader för skogsvård ska finnas redovisade någonstans.

Gemensam omkostnad avser kostnader som inte hör naturligt samman med viss åtgärd.

Del 5: Övriga åtgärder på egen skog

Förvaltning förs i normalfallet som administration i enkätens del 1. Den här rutan täcker in en motsvarande (del)kostnad som enkätmottagaren har valt att *inte* ta upp där. Det kan gälla t. ex. stift med väsentligt inslag av sålda avverkningsrätter, liksom Skogssällskapets speciella förvaltning.

De större företagens kostnader för central förvaltning (stab, FoU), som normalt inte heller ingår i enkätens del 1, kan föras in här fördelad på landsdelar efter avverkad virkesvolym.

Som framgår av namnet ingår inga kostnader för jordbruk, skogsindustriell verksamhet eller administration av och arbeten på annans skogsmark

Bilvägbyggnad avser ny-, ombyggnad och förbättringar som under året har färdigställts till lägst klass IV D (kan skilja från redovisningsår). Redovisa inklusive projektering både för företagets egna kostnader och eventuella ersättningar till entreprenörer.

Vägunderhåll omfattar total kostnad inklusive material för underhåll av skogsbilvägar. Avser åtgärder som ej är vägförbättring enligt ovan t. ex snöplogning .

Dikning avser planläggning och utförande av ny-, skyddsdikning.

Dikesunderhåll Avser sådant underhåll som ej ingår i dikning ovan.

Naturvård avser åtgärder som utförs separat och kan särredovisas. Övrig naturvård anses falla inom förvaltning ovan.

Övriga arbeten omfattar mer sporadiskt förekommande arbeten som lantmäteri- och fastighetsarbeten, skogstaxering samt stämpling för försäljning av rotstående skog. Återväxttaxering redovisas i enkätens del 4.

Preciseringar

Uppgiftslämnarna ges stor frihet att använda den egna kostnadsbokföringen som källa. I stället för detaljerade definitioner har bilagts ett blad med önskemål om preciseringar. Inga omräkningar krävs, bara kryssmarkeringar. Företag som lämnar svar för flera landsdelar behöver inte upprepa identiska Preciseringar utan kan hänvisa till svaret för första landsdelen.

Med ökad användning av enkätens uppgifter har Preciseringarna blivit allt viktigare! Slutsatser om kostnadsskillnader ska helst inte ha skapats av skillnader i bokföringssätt. Beakta särskilt de kostnader som antingen kan ingå i och falla utanför en viss enkät del. Av något mindre vikt är gränsen mellan olika kostnadsställen t. ex. drivning och vägar, direkt och indirekt åtgärds kostnad.

Preciseringsbladet reducerar informationsmängden i blanketterna. Vi ser var vissa udda verksamheter förekommer och kan vid behov återkomma bara dit med önskemål om mer detaljerad statistik.